

Orfeus och Eurydike

Orfeus är olik Greklands andra hjältar. Han stred inte med vapen för att nå sina mål utan använde musiken vända folks hjärtan och sinnelag till sin fördel. Han kunde till och med tämja vilda djur med sin musik.

Orfeus far var en kung från Trakien. Hans mor var musan Kalliope. På berget Parnassos bodde han tillsammans med sin mor och de andra åtta muserna. fick ofta besök av guden Apollon, som själv var musiker. Han blev förtjust i den lille Orfeus och lärde honom spela på luta, medan hans mor lärde honom sjunga. När Orfeus blivit en ung man lämnade han Parnassos och gick ut i världen. Han blev snart berömd sin musik, som kunde få folk att sluta slåss och bota sjuka. Han följde med hjälten Jason på hans resa till världens ände för att hämta det gyllene skinnet. På resan mötte de sirenerna som förtrollar män med sin vackra sång och få dem att dränka sig. Men musiken från Orfeus luta var ännu vackrare och dränkte ljudet av sirenernas röster.

att

De

för

En dag mötte han den vackra skogsnympfen Eurydike och blev förälskad i henne. Orfeus tog med henne till sitt hus och snart var de gifta. Eurydike avgudade sin man och trivdes med sitt nya liv bland människorna. Men ibland längtade hon tillbaka till skogen och Orfeus lät henne gå och vara borta så länge hon ville.

Ormars gift

Under en av sina utflykter mötte Eurydike halvguden Aristaios. Han var son till Apollon och vakade över de jordbrukare som jagade eller höll sig med husdjur. Aristaios blev genast betagen i Eurydike och kunde inte hålla fingrarna borta från henne. Eurydike förklarade att hon redan hade en man i sitt liv, men Aristaios ville inte lyssna på det örat. Han jagade efter Eurydike, som snart flydde så fort hon kunde genom skogen. Hon såg inte vart hon satte fötterna och trampade rakt ner i ett bo med giftormar. Ormarna bet henne flera gånger och det starka giftet verkade snabbt. Inom några ögonblick hade Eurydike sjunkit ner till jorden och föll i dödens djupa sömn.

När Orfeus fick veta vad som hade hänt uttryckte han sin sorg på det enda sätt han kände till. Han började spela och sjunga så sorgsna sånger att hela naturen stannade upp. Satyrerna, nymferna, växterna och djuren grät och alla människor grät med dem. Hans musik nådde ända upp på Olympen och fick till och med gudarna att falla i gråt.

Orfeus i underjorden

Till slut bestämde sig Orfeus för att han sört färdigt. Nu var det tid att handla istället. Han beslöt sig för att försöka återfå sin vackra Eurydike och befria henne från själva dödsriket. Orfeus steg ned genom en av ingångarna till denna dystra värld och vandrade de tusen trappstegen ner till floden Styx strand. Där tjusade han med sin musik den sure färjkarlen Karon att föra honom över till den andra sidan. Sedan väntade underjordens trehövdade vakthund Kerberos, som aldrig lät någon levande passera. Men Orfeus spelade en vaggvisa och fick Kerberos att slumra till. Till slut kom han till Hades palts, där han gick fram inför

underjordens herre och dennes drottning Persefone. Orfeus stämde upp en sorgsen sång som berättade om hans och Eurydikes kärlek och om hur mycket han nu saknade henne. För första gången veknade Hades kalla hjärta och han påmindes om den glödande kärlek som en gång hade fått honom att bli galen i Persefone.

När Orfeus spelat färdigt kunde Hades inte säga nej till hans bön om att få ta med sig Eurydike tillbaka. Men han måste komma ihåg en sak; på deras vandring tillbaka upp till människornas värld skulle Eurydike gå några steg bakom Orfeus och inte en enda gång fick han vända sig om och se på henne. Då skulle hon återvända till dödsriket och vara förlorad för honom för evigt. Orfeus tackade Hades och hans drottning och han fick äntligen möta Eurydike igen.

Vandringen tillbaka

De började vandra de mörka och vindlande trappgångarna tillbaka upp mot solljuset igen och Eurydike gick hela tiden bakom honom. Han spelade stilla melodier för att få tiden att gå, men kunde inte låta bli att tänka på Hades märkliga regler. Varför skulle han inte få titta på sin älskade? Var det inte hon som gick bakom honom ändå? Han hörde hennes lätta fotsteg och när han frågade om hon var där svarade hon med en röst som ekade underligt i grottgångarna. Till slut kunde han skymta solen genom en öppning i berget och hans hjärta gladdes. Men hans funderingar hade gjort honom orolig. Tänk om han i själva verket hade en ond ande med sig tillbaka. Till slut kunde han inte hålla sig. Han vände sig om och stirrade på Eurydike, som stod där lika vacker som när hon levde. Men ett uttryck av oändlig sorg korsade hennes ansikte och sakta tynade hon bort i mörkret och försvann.

Orfeus död

När nu Eurydike var för evigt förlorad för honom hade Orfeus ingen anledning att leva. Han sökte upp de vilda kvinnor som kallas Maeneider och som följer guden Dionysos. Han kunde ha tämjt dem med sin musik men han rörde inte sin lyra. Istället överföll de honom och slet honom i stycken. Hans huvud sjöng fortfarande när det flöt nerför floden Hebrus. Några nymfer hittade huvudet och byggde ett tempel kring det, där förbipasserande kunde vila och lyssna på sångerna. Till slut kom Apollon en dag förbi och tystade huvudet. Han hade funnit Orfeus lyra och kastade upp den på stjärnhimlen. Sedan ledde han Orfeus vilsna själ ned i dödsriket där han äntligen fick återse Eurydike.